

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

ŠTEVILKA 21.

V MICHIGANU IN V COLORADU

Dva pododbora pričela po kongresu pred kratkim zaukazano preiskavo.

STAVKARJI NEPRESTRAŠENI.

Zasljevanje prič v pravdi proti po-možnim šerifom.

Houghton, Mich., 5. februar.—Več prič je izpovedalo v današnji razpravi v pravdi radi umora proti 6 pomožnim šerifom, da so ti ustrelili stavkajočega šerifa Steve Putricha, ko se je upiral proti nezakoniti aretaciji.

Eden obtožencev, Thomas Raleigh, pa je učeval, vsaj odzval se ni danes pozivu in vse poizvedovanju za njim po tajnih redarjih je bilo brezupeno. Bil je proti poroštvo puščen na svobodo.

Ostalih pet je prišlo. Zogovornik je v svoji razlagi slučaja izvajal, da je usmrćenec stopil na zemljišče rudniške družbe, kar je bilo strogo prepovedano, njegova aretacija da je bila v toliko upravičena. Poleg tega da je Putrich vrgel krepele na šerife in potem utekel v bližnjo hišo, da je vrata za seboj zaklenil. Drugi stavkarji da so prišli zraven in da je položaj postal preteč. Šerifi da so potem skupno ustrelili skozi hišna okna in da je Putrich zadela krogla.

Houghton, Mich., 6. februar.—Stanko Stepech, eden stavkajočih rudarjev, ki je bil ranjen ob streljem dogodku v Seberville, ko sta bila Steve Putrich in Alojz Tijan usmrćena, je izprical danes pri razpravi proti dvema pomožnim šerifom in trem Waddel-Mahonovim stražnikom. Stepech je reklo, da je videl redarje, ko so napadli Johana Kollana, predno se je pričelo streljati. Kollan je bil eden izmed mož, katere so prišli aretirati.

Stepech je izprical, da ga je James Cooper, Waddel-Mahonov stražnik, učaril, nakar je Stepech tekel v hišo in hrov in gor po stopnicam, ko je zaslil streljanje. Zgrudil se je na vročino stopnic s strelno rano v boku.

"Odkod je prišla krogla, ki Vas je zadela?" je bil vprašan.

"Prišla je skoz okno," je odgovoril Stepech.

Sedem prič je bilo izprašanih. Novega izmed njih ni videla dejanske ustrelitve Putricha.

Houghton, Mich., 7. februar.—James Cooper, Waddel-Mahonov stražnik, je bil danes spoznan po dveh pričah sa-

movidečih streljanja v Seberville kot tisti mož, ki je ustrelil in smrtno ranil Steve Putricha, stavkarja.

Calumet, Mich., 7. februar.—Petnajst stavkajočih rudarjev je bilo prijetih danes pod otožbo izgreda v zvezi z namišljениm nedavnim poskusom v Ahmecku, zabraniti nemuniskim delavcem hod k delu. Aretacije so bile izvršene na povelje sodnika Medlyna v Ahmecku, pred katerim bodo aretirani ci zasišani prihodnjo soboto.

Zavezna preiskava.

Hancock, Mich., 6. februar.—O. N. Hilton, glavni odvetnik za "Western Federation of Miners," je dosegel semkaj danes pred kongresnim preiskovalnim odborom in se je posvetoval z voditelji krajevne unije o podatkih, ki jih nameravajo predložiti pri zaslubi prihodnjem teden.

Washington, D. C., 6. februar.—S preiskavo štrajkovnih razmer v michiganškem okrožju bakrenih rudnikov in v premogovnikih južnega Colorado povrjeni zborični odbor je snoči zapustil zavezno glavno mesto, da se poda v kraj svojega delovanja.

Preiskava se bo vršila obenem v Michiganu in v Coloradu. V Denver so se podali poslanci Foster, Illinois, predsednik zboričnega odboka za rudarstvene zadeve, Byrnes, South Carolina, Evans, Montana, Austin, Tennessee, in Southerland, West Virginia. V Hancock, Mich., so odpotovali poslanci Slater, Colorado, Casey, Pennsylvania, in Howell, Utah. Zadnjem enovanemu pododboru se pozneje pridružita še poslanca Hamlin, Missouri, in Switzer, Ohio.

Omenjeni odposlanici so brez izjeme člani zboričnega odboka za rudarstvene zadeve, ki je dobil od skupne zbornice naročilo, voditi preiskavo in o tej poročati.

Coloradski pododbor utegne dospeti v Denver v nedeljo ter priceti v razpravami v Trinidadu v pondeljek ali torek. Michiganski pododbor bo imel sedež v Hancocku, Houghtonu, Calumetu in drugih štrajkovnih središčih.

Preiskava utegne trajati v Coloradu dana tedna in v Michiganu, kjer je stvar mnogo bolj zapletena, tri tedne.

Houghton, Mich., 7. februar.—Člani s preiskavo štrajkovne zadeve v okrožju bakrenih rudnikov poverjenega kongrešnega odbora se pričakujejo tukaj danes.

Nastanili se bodo v istem hotelu v Hancocku, v katerem je bil napaden Moyer, podpredsednik zapadne zvezde rudarske (W. F. of M.) in tam se bodo vršile tudi zaslile.

V Michiganu.

Hancock, Mich., 8. februar.—Vzroki, ki

OGENJ V PREDORU ZADUŠIL POTNIKE.

Šest Američanov in 15 Mehikancev storilo smrt v Cumbre-tunelu v Mehiki.

RAZBOJNIK CASTILLO KRIV.

Predsednik Huerta se pripravlja na odločilno bitko pri Torreonu.

MEH.

Mesto Mexico, 7. februar.—Tajna policija je prijela danes mnogo trgovskih uslužencev in malih trgovcev, ki so na sumu, da so deželi na zaroči v struglavljene Huertove vlade. Zasljejujo se še drugi sozaročniki.

Sest Americanov in 55 Mehikancev, ki so se nahajali izza srede kot potniki na nekem vlaku North-Western Railroad, v Cumbre-tunelu, se je zadušilo; tako se glasi danes semkaj v glavnih urad zelenični despolo poročilo. Krivdo na umoru v velikem pripisuje vstaskevnu voditelj Castillo, ki predpisuje ameriške zdravilice za italijanske izseljence lađe, le bil danes predložen senatski odsek.

Burnett, začetnik predloga, misli, da je že danes dostavka eden najizdatnejših v predlogi, ki predpisuje ameriške zdravilice za italijanske izseljence lađe, le bil danes predložen senatski odsek.

Washington, D. C., 6. februar.—S preiskavo štrajkovnih razmer v michiganškem okrožju bakrenih rudnikov in v premogovnikih južnega Colorado povrjeni zborični odbor je snoči zadušilo; tako se glasi danes semkaj v glavnih urad zelenični despolo poročilo. Krivdo na umoru v velikem pripisuje vstaskevnu voditelj Castillo, ki je zanetil ogenj v tunelu, ne da bi izdal svartilo.

Dva Mehikanca, ki sta nedaleč od kraja Cuibre skočila iz vlaka, sta naznali, da se je vlak peljal v tunel, kajti strojvodja očvidno ni vedel o preteči nevarnosti. Castillov namen je bil, tunel razdejati.

Washington, D. C., 8. februar.—Brzjavka je dospela semkaj noči od generala Francisca Villa, voditelja mehikanskih vstasov, o njegovih nameri, pomagati na vse mogoče načine, da se doženejo odgovorni krivci zločina v Cumbre-tunelu na mehikanskem severozapadnem zelenični, kjer se je tudi več Američanov zadušilo.

General Villa je ustregel prošnji državnega departmента in poslal vojaških stražnikov, da spremijo dirubo, sestavljeni večinoma iz Američanov, ki pojde po trupla zadušenih Američanov zadušilo.

Druji zrakoplovci je naznali sroči potom klub "Aero Club of America", da Gian Curtiss gradi po njegovem načrtu ogromen hydroplan, in brzko bo do dogovorjen, menda poleti, da je nastopil vožnja.

Curtiss, znani zrakoplovec in oče po menovnega tipa, je bodril Washingtona, da izporoči več in dog.

Maximo Castillo, ki je obtožen odgovornosti za prigodek v tunelu, je baje nezadostno moč za oceansko vožnjo. S poskusi da je dognal, da se stroj lahko 45 ur dolgo vzdrži v delavnosti, in oceanska vožnja da bo trajala samo 15 ur.

Motor bo imel navzetnost 500 konjskih sil.

Priselitvena predloga.

Washington, D. C., 6. februar.—Nova priselitvena predloga, tako zavojana Burnettova predloga, z dostavkom o naboljšeni izkušnji, je bila danes razpravljena pred pristojnim senatskim odsekom. Senator Dillingham je predporočil čitanje onega dostavku in predloga, dovoliti vsaki deželi gotovo številce izseljencev v Združene Države. Mehiki predsednikovo v stvari se ima poizvedeti.

Myagi mislijo, da bo predloga v neizprečenem obliku sprejeta v senatu; ali kdo misli o stvari predsednik Wilson, o tem si politiki belijo glave. Od tega strani se zatrjuje, da predsednik bo očno nasprotno dostavku glede izkušnje o izobrazbi; od druge strani pa se poroča, da pritrjuje določilom predloga.

Italija protestira.

Washington, D. C., 7. februar.—Italijanski protest proti dostavku ki prispevajo vstaskevnu voditelj Castillo, ki predpisuje ameriške zdravilice za italijanske izseljence lađe, le bil danes predložen senatski odsek.

Burnett, začetnik predloga, misli, da je že danes dostavka eden najizdatnejših v predlogi. Ce pa bo senat zahteval čitanje istega, potem zbornica meni da ne hode nasprotovala temu.

Priovestnik Smith se je posvetoval danes s predsednikom Wilsonom glede dostavke o izobrazbeni izkušnji. "Ni se pripravljen, razpravljati zadovoljstvo," je je glasil kratki odgovor.

V zrakoplovničem oceanu.

New York, 6. februar.—Ali se posreči hamera Rodman Wanamakerjeva, v pomorski zrakoplovnični preleti Atlantski ocean, je odvisno edinošče avstro-ogrsko vlado.

Druji zrakoplovci je naznali sroči potom klub "Aero Club of America", da Gian Curtiss gradi po njegovem načrtu ogromen hydroplan, in brzko bo do dogovorjen, menda poleti, da je nastopil vožnja.

Curtiss, znani zrakoplovec in oče po menovnega tipa, je bodril Washingtona, da izporoči več in dog.

Maximo Castillo, ki je obtožen odgovornosti za prigodek v tunelu, je baje nezadostno moč za oceansko vožnjo. S poskusi da je dognal, da se stroj lahko 45 ur dolgo vzdrži v delavnosti, in oceanska vožnja da bo trajala samo 15 ur.

Motor bo imel navzetnost 500 konjskih sil.

Spoznan krivim.

New York, 5. februar.—Radi umora v prvi stopnji, izvršenega na služkinji Ani Aumueller, je bil danes Hans Schmidt spoznan krivim. Po zakonu se mora hudočestvo poplačati, samo s smrtno v električnem stolu v Sing Singu. Sodba bo izrečena v sredo.

Schmidt, čigar odvetniki so zagovor utrjevali s teorijo blaznosti, se je bridko nasmehnil, ko je bil prečitan razvodni poročnik. Pripoznal je že koj od začetnika svojo krivo in ponovno prosi, naj se ga bržko mogoče umrli. Pozneje je prigoval proti teoriji blaznosti, ki jo je postavilo zagovorništvo, in noči je izjavil, da ne bo na noben način podpiral morebitnega prizora zoper smrtno obsodbo.

"Rajsi bi umrl danes nego jutri," je reklo. "Prišlo je, kakor je moralno priti in kakor sem želel."

Kitonosci kot trgovci z dekleti.

Los Angeles, Calif., 5. februar.—Policej je sroči preizteknila neko kitajsko stanovaščico in hranilnico v "Chinatown", ter zasledila tri mlada bela dekleta, skriti v nekem tesnem prostoru med prvimi in drugim nadstropjem.

Ali se je pošiljal v svrhu, da se izključijo rudniški proizvodi s tekmovalnimi tržišči v mednarodnih kupljij.

Ali obstaja peona (prisiljena služnost), in ali se je vzdrževala.

Če katere ali vse te razmere obstajajo, kateri vzroki so vedli do teh razmer.

V Coloradu.

Denver, Colo., 8. februar.—Po kongresu zaukazana preiskava štrajkovnih razmer v okrožje v svrhu, da se izključijo rudniški proizvodi s tekmovalnimi tržišči v mednarodnih kupljij.

Ali obstaja peona (prisiljena služnost), in ali se je vzdrževala.

Če katere ali vse te razmere obstajajo, kateri vzroki so vedli do teh razmer.

Slaven poglavar umrl.

Poma City, Okla., 5. februar.—"White Eagle" (Beli Orel), 111 let star, poglavar Pomaindianev v baje najstarejši Indijanci v Združenih Državah, je umrl sroči za pljučnico.

Kotel razpolknil.

Lexington, Ky., 6. februar.—Urbana, Ky., je dospela danes dopoludne vest, da je bilo pri razpolku kotla v neki zagi 6 delavcev usmrčenih. Natančnejše podrobnosti se pričakujejo.

Imenovanje Goethalsa potrjeno.

Washington, D. C., 4. februar.—Zadnjem teden razglaseno imenovanje vrhovnega inženiera panamokanskega pasa, polkovnika George W. Goethalsa, po guvernerju je danes senat potrdil. Imenovanje zadobi veljavno dne 1. aprila.

RUSIJA IN PANSLAVIZEM.

Graf Vladimir Bobrinskij kot priča v pravdi radi veleizdaje na Ogrskem.

ODLOČNO ZAVRNIL OBTOŽBO.

Izjava tajnega redarja označil kot laž in izmišljotino.

Budimpešta, Ogrsko, 6. februar.—"Rusija se ne bo razočarila, dokler njen prapor ne zavirha nad Karpatinskim gorjem," tako je baje izjavil med drugim grof Vladimir Bobrinskij, predsednik ruske ustavno-konservativne stranke in voditelj panslavističnega ali vseslovanskega gibanja na Ruskem, ko se je spet pričela pravda danes v Marmoros-Szegetu proti 94. Malorusom (Rutenom), ki so obtoženi veleizdaje, češ, da so hujšali zoper avstro-ogrsko vlado.

Tajni redar Duliskovics, ki je bil pozvan kot priča, da izpove o vseslovanski delavnosti na Ogrskem, je navedel med drugim omenjeni namišljeni izrek Bobrinskega. Duliskovics je bilo naročeno, poizvedeti podrobnosti o namišljeni veleizdaji obtoženih Malorusov.

"Bi sem v ožji zvezi z grofom Bobrinskim," je rekel, "in grof me je povabil z analogo, da postavim v svojo službo nekaj izobraženih Malorusov, ki poznajo razmere. Ti naj bi se pridružili ruski pravoslavni cerkvi in po primerenem izčenjanju povrnili na Ogrsko pospeševat panslavistično propagando s svojimi rojaki. Grof Bobrinskij mi je dal \$1,000 z naročilom, vročiti denar nekemu članu poslanske zbirnice ogrskega parlamenta s prošnjo, da interpelira (vpraša) vlado o proračunu Malorusov.

"Med tem ko sem bil na Ruskem,

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovensko-katoliški list v Ameriki ter glasilo
K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.

Predsednik.....Anton Nemanich
Tajnik.....William Grahek
Blagajnik.....John Grahek
Urednik.....Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol let.\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembu bivališč prosimo naročnike, da nam natančno naznamo
POLEG NOVEGA TUDI STARI
NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopis se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselij.

Joliet, Ill., 9. februar. — Lincolnov rojstni dan se bode obhajal v četrtek, dne 12. februarja, pravzaprav tudi v jolietskih šolah. O slavnem predsednikumučencu Abrahamu Lincolnu (1809-1865), ki se je ovekovečil z osvoboditvijo nigrav ali črncev v tej deželi, se je v Am. Sl. že tolirkat in toliko pisalo, da danes lahko samo na kratko zakličemo: Slava Lincolnu!

— G. Anton Hočvar iz Bridgeporta, O., predsednik upravnega odbora Slov. Kat. Podp. Dr. sv. Barbare, se je mudil zadnjih teden v Jolietu in si v sprem stvu g. Ant. Nemanicha ogledal med drugim tudi našo tiskarno.

— Pod ničlo. Najmrzljesi dan te zime je bil doslej dan 8. februarja, zadnjo nedeljo, ko je kazal topomer zjutraj ob petih baje 10 stopinj pod ničlo.

— Opozarjamо cenj. čitatelje A. S. na lepo črtico g. Jos. Kerstolicha v tej št. pod naslovom "S pota".

— "Divji lovec". Prihodnjo nedeljo vprizori Izbor, in podp. društvo "Triglav" v Sternovi dvorani znano Fr. S. Finžgarjevo narodno igro v štirih dejanjih "Divji lovec". Predstavljalna bo za igra popoludne in zvečer. Na sprednu bo tudi nagovor in petje. G. Igrovodja "Triglavov" je opisal vsebino, kateri si delajo "časi" s svojim skebanjem.

Ampak tukaj v Ahmeek, Allone in Mohawk nas je Slovencev in Hrvatov okoli šest do sedemsto, izmed katerih so samo 3, ki opravljajo skebsko delo, drugi se vsi bojujemo z bakrenimi rurji.

Omeniti tudi moram, da so nas tukaj v Ahmeek takozvani "mounted police" grdo rabili ter mirno idoče ljudi napadali po ulicah pri belem dnevu, ker postava je vsa v rokah kapitalistov in rudniških vodilj.

Kakov povsod v štrajku, tako so tudi tukaj kapitalisti s nabavili, da zdaj opravljajo skebsko delo, ljudi, kateri niso niti sposobni opravljati najpreprostejšega in najložjega dela, ljudi, kateri niso za drugo kot pometači velike tvornice ali pa za vratarje, in to so ljudje vsakega človeškega stvara na svetu. In ti ljudje so dobro došli sedaj rudniškim družbam, ki hočejo zlomiti stavko dobrih ruderjev, kateri se že bojujemo 7 mesecev za naše pravice in ne odnehnam popred, dokler kompanije ne privolijo v naše zahteve.

Ta dopisun se tudi zaletav v brate delavcev, da naj nam ne pomagajo z milodari, da mi jih samo za bedake imamo ter se jim posmehujemo. No, bratje delavci širom Amerike, mi nemoemo pomoći in je tudi ne potrebujemo od propalic kot je ta dopisun iz Calumeta, ker mi dobro vemo, da dobro zavednih delavcev je veliko in

pomoč. A rihtar doseže svoj namen, po hudem boju vključno Janeza in ga posljejo kot rekruta v Ljubljano.

2. Dejanje.

Kovač Sajtov Jure ima kot pelin hudo ženko. Pri kovaču se zberejo kmetje po opravkih. Pridivja rihtar, zmetalo se mu je, ker mu Gašper noče dati zemlje, kakor je bilo dogovorjeno. Stepih sta se z Gašperjem. Rihtar divja po vasi kakor obseden. Janez je ušel vkljenen birčem, prihiti pred kovačnico in prosi kovača, naj mu razbije verige na rokah. Kovač tegata ne upa storiti, ker je strogo prepovedano, a pride Majda, ki brez pomisleka reši Janeza verig in mu obveže krvaveče rane. Birči pridejo, a Janez zbeži.

3. Dejanje.

Na Ahčevo nedeljo je vsako leto pri krčmarju Grozdeku rajanje in ples. Ko so ljudje še v cerkvi, pride v krčmo Janez, zdaj dezerter in divji lovec, ter se snide z Majdo, katero nagovarja naj zbeži z njim v tuje kraje, a ona ne more, češ, da jo veže prisia. Ker že ljudje prihajajo, mu ne more razložiti, kaj je prisia, zato jo Janez prisoli, naj pride drugi teden v planino; ko bodo gnali živino v gora na pašo, da se pomenita. Ona obljubi. Prijebo pive in godeci, Tonček s fanti, Gašper proda grunt Ježu; na to privira rihtar; ko sliši, da je Gašper prodal grunt Ježu, znori popolnoma. Majda se joka pri očetu, Janez jo tolaži.

4. Dejanje.

Visoko v planino grejo pastirji in dekleta z živino. Majda je žalostna, sklene sama počakati Janeza. Pove mu, da je prisegla, da ga brez očetovega dovoljenja ne vzame. Janez je obupan, vrnilti se hoče k vojakom, sašoma da ga zadene krogli v vojski. Prijebo njegovi tovariši, prisopila Tonček, ki prinese novico, da gredo birči v planino po fante. Fantje sklenejo se braniti do zadnjega. Pridejo birči, katere vodi Gašper, začne se streljanje med skalovjem, prvi pade Gašper smrtno zadel, ustrelil ga je divji lovec Tine iz maščevanja, ker je Gašper Tinetovo mater nagnal iz bajte; na skali se prikaže Janez, ki zatrjuje birčem, da ni on ustrelil Gašperja, Majda prihiti, se oklene Janeza, birči ustreli, Janez se mrtev zvrne v prepad, Majda ga hoče zadržati, a jizmanjka tal in za Janezom zgine v prepadu.

— Ely, Minn., 31. jan.: Poročil se je tukaj danes g. Jakob Skala z gd. Ano Barči. Mlademu parčku obilo sreće! J. J. P.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Canjar Josip, Dapirč Jakob, Janez Jakob, Ogulin John, Stukel M. R.

Ahmeek, Mich., 4. februar. — Čital sem dopisec neke osobe, "kateri je boljše še sužnost C. and H. družbe kot pa organizirano delavstvo. In ta oseba se je drznila napisati dopis, kateri je bil priobčen v št. 18. A. S. pod imenom Figin Jure. Je že gotovo, da je ta oseba eden tistih, kateri so nosili sami zoper sebe gumbe Citizens' Alliance in kateri so porabili vse nakane, kar so jih mogli iztuhlati iz svojih glav. To je tista družba, katera gotovo ni bila nam štrajkarjem prav nič v korist, ampak mu ne bo pomagalo nič. Mi upamo, da bomo končno zmagali v pravilnem boju."

Dragi rojaci! Cela Amerika in Evropa zna za naš boj, pa se takov lenih najde, pa bi on nekaj govoril o boju, da bo za malo časa spet Calumet kot je bil popred. Ti lenih, nikdar več ne bo robstva kakor popred v "Copper Country", niti ne v Calumetu. Da smo mi vse takovi kakor si ti, štrajk bi že bil davno končan. Ako ti imas kaj povedati Šavsu, ti povej nju, nikar ti drugemu narodu meseči v vodi kazati, ko ga i sami vidijo. Nejeden delavec ni tega slišal, da je Šav komu rekzel, da ni Boga, niti ne more tega reči, nobeden pametni delavec ne bo tega verjel. Potem bi bil slab katoličan, če bi on kaj takega verjel in on nam vero vzel, to bi bilo tako slabo.

Dragi rojaci, nikarte takim grintavcem verjeti! Mi vedno trdno stojimo, kateri smo in prej i bomo do konca, dokler nam niso ne pripoznajo naši upravičene unije, potem se bomo načaj povrnili!

S tem končam in pozdravljam vse delavstvo po Ameriki! Ogibajte se Michiganu! S pozdravom

zmeraj večje število, ker ni je sile, da bi zlomila delavske organizacije.

Ta calametski dopisun je istega kovalt so vsi tisti, katere je zvala Citizens Alliance pod svoje okrilje, katero so ustanovili sami delničarji in tisti ljudje, kateri živijo od nas delavcev. In tistim ljudem so se dali nevedni delayci veste na njih limanice ter so nastopili pot sami zoper sebe in zoper svoje sodelavce, kateri se sedaj borimo še blizu 10,000 mož na stavki.

John Butala.

zlezem v voz Chicago & Alton-železnice in jo mahnen v Joliet, obiskat naše rojake in videt znamenitosti, katere posujejo sl. Joliet.

Okoli 9. zj. prisepem na cilj. Vreme je bilo še zmrzljivo, kakor v Chicago, vendar sem se počutil, kadar sem stopil na N. Chicago St., kakor doma. Še več: ko zapazim napise sl. trgovcev kar zaporedoma, sem se počutil kakor v svoji rojstni domovini, akrateno sem bil prvič v Jolietu tisto jutro.

Podam se v gl. urad Jednote, kjer me sprejme gosp. J. Zalar prav prijazno. Zatem je prišel g. A. Nemanich, in oba gg. sta mi razkazovala Jednotin urad. Vse, kar sem videl, me je močno zanimalo, zakaj povsed voda najlepši red in točnost. Lahko trdim, da imamo v osebi g. Zalarja moža, kateri je popolnoma sposoben biti v uradu, kakor je urad K. S. K. J., in da zasluži vso hvalo za tako lepi red.

(V oklepkih naj omenim, da sem kolikor toliko večje kakor stavbenik, in sem prišel do prepricanja: Glavni urad ni mogel biti boljše in tudi ne na boljšem mestu, narejen, kakor je za isti delar. Jez. Dom se bode lahko nadzoroval, in ho potem odgovarjal potrebam Jednote; zakaj kakor raste članstvo, tako raste tudi delo v uradu, potrebuje tudi več uradnikov in več prostorov.)

Potem sta mi gg. predstavila urednika Am. Sl. in pokazala stroje itd. Operator pri linotypu je v moji načeločnosti otisnil moje ime za spomin na stroju. Tiskarna je ponos tamnijih Slovencev, in voda povsed lep red. Potem sem si ogledal začelo pijač: Slovenian Liquor Co. in Slovenian Bottling Co., kjer voda najlepši red in čistota. Poinovljivo je, da so upošljeni sami Slovenci, in tako je prav!

Le žal, čas je potekal v družbi gojstoljubivih gg. prav hitro in tako ni sem utegnil obiskati še naše druge rojake, kar mi je prav srčno žal. Bližala se je ure treh pop. in sem moral misliti na odhod. Na misel mi je prišla beseda sv. pisma: "G, dobro nam je tukaj biti", ali ni bilo drugače nego zložil v pravo lego (kakor v britnici) in zaspal kakor kralj Matija.

Zbudil sem se, ko smo prekračili mejo v Mo. Missouri je, kakor sem v jutru videl, ravna dežela, in prvo čudo, ki sem je videl, je, da je živina čez noč kar zunaj; seveda je bila vsa od mraza bela. Pri nas na Belokranjskem ni bilo tako, temveč smo morali vsako najmanjšo luknjico na hlevu zamašiti, sicer bi bilo baje po živini. Ob 8. zj. sem prispel na kolodvor, imenovan Union D. Ogledal sem se po kakem plotu, za konja privezati, kakor pravi Ribnican na Dunaju, ali ni ga bilo. To je spet na voz in iskati rodovino, katere nisem videl celih dvanajst let, in svaka celo 20 let.

Svidenje je bilo prisrčno, in pripovedanja konca ni kraja, posebno ker imam veliko rojakov in sošolcev tukaj.

Mesto je tako čedno in napredno in vedenia rojakov ima svoje hiše, in prav lepe. Imajo novo slov cerkev, šolo, kjer podučujejo šol. sestre. Posredno petje v cerkvi se mi je močno dopadlo, ker nisem v štirih letih v Ameriki takega slišal. Pa sploh je zanimanje za cerkev in šolo veliko, in to je prav. Le želiti bi bilo, da podpori Jednote, katere imajo tukaj svoja lok. društva, pomagajo novi fari s posojili, kakor se to godi po drugih mestih.

Slovenci so se začeli po širni Ameriki zanimati za napredek, in ako človek pogleda okoli, bode sprevideli, da ima naš živelj čimdalje več kredita med drugimi narodi; le rano osebne zavesti in medsebojnega prepiranja moramo korenito zatrepi in potem nam je napredek na vsej črti zagotovljen. Dal Bog, da se to ureniči!

Kansas City, Kans., 6. februar 1914.

J. Kerstolich.

Študentje.

"Zakaj pa inseriraš v listih, da si izgubil zlato uro in verižico? Saj smo jo šli vendar skupaj zastaviti."

"E, to je zaradi mojega očeta, prijatelj; če mu pokazam, da je tiskano v listih, potem pa bo že verjel!"

Sočutje.

Gospod k bosemu: "Povejte mi, človek, kaj vas nič ne zebe, ko je taka zima, da kar škrplje?"

Bosi: "Prosim, blagovolite poskušiti!"

Reelna razprodaja.

Trgovski pomočnik šefu: "Kako naj označim prodajalno ceno na tej suknji, ki je veljala poprej 36 K?"

Šef: "Zapiši na listek: Preje 44 K— sedaj pa 36 K!"

Sočutje.

Gospodčina: "Ribolov je res nekaj groznejši! Uboge ribice, kako se premetujejo po mreži!"

Gospod: "Ne morejo drugače, ker nimajo nog, da bi hodile."

Prvi in edini slovenski pogrebniski zavod

Ustanovljen l. 1893.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrvaške vozove in kočje.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevi.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

IZ STARE DOMOVINE.

KRAJSKO.

Kranjski deželni zbor je bil sklenjen na dan 5. februarja t. l. Zasedel bo samo nekaj tednov.

Dopolnilna volitev po pokojnem dr. Žitniku za deželni zbor se bo vredila na podlagi novih imenikov. Dan volitve se bo sele dolöcil.

Občni zbor Kmečke Zveze za ljubljansko oblico se je glede na sedanje slabo vreme preložil za nedoločen čas.

Mezdnji boj avstrijskih tiskarjev. Na Kranjskem so dosedaj priznale začasni normalni mezdni cenovnik tiskarke M. Hrovatin, "Narodna tiskarna" in "Učiteljska tiskarna" v Ljubljani, "Sava" v Kranju in J. Koželj v Krškem s skupno 52 pomočniki, tako da dela pod novimi pogoji že tretjina vseh kranjskih tiskarjev. Do vstetege 14. jan. je v vsi državi podpisalo novo pogodbo 295 tvrdu, pri katerih je vpisanih 3450 pomočnikov v 847 poslovnih delavcev in delavk.

V sled tiskarske stavke izide javnarska številka "Dom in Sveta", "Čerkevne Glasbenice" in "Slovena" še tekom tega meseca, kakor se poroča iz Ljubljane.

Mestno drsališče v Ljubljani se spomladi obsadi okolu in okolu v dva metra visokimi smrekami. Razsvetljava se izboljša z žarnicami močnimi za 600 svet. Za nadzorstvo na drsališču pa se že sedaj ob nedeljah postavita dva mestna stražnika. Nekateri imajo grdo navado, da se pode po drsališču, da mæcejo cigarete in ostanke sadja po drsališču. Na drsališču se uvedejo redni koncerti.

Smuški tečaj, ki ga je priredila Deželna zveza za tujski promet in turistiko, se je otoril 17. jan. na Koslerjevem travniku pod Tivolijem v Ljubljani. Udeležencev je bilo 40, med njimi tudi 10 dam. Prihodnje dni se bude smučalo na izbornem terenu bližišču Rakovnika. V nedeljo 18. jan. se je priredil mal izlet v okolico Medvode.

Ponarejen denar. V metliškem okraju kroži mnogo dobro ponarejenega kovinskega denarja po 20 vin., po 2 in 5 krom. Denar, posebno dvakrinski je tako dobro ponarejen, da ga je težko spoznati. Poznaš ga samo po teži in cenuku. Metliški trgovci in osterji so bili večinoma že vsi opharjeni. Denar prihaja iz Hrvaške in ga razpečavajo cigani in drugi postopaci. Eden teh je 22letni Peter Stavikovič iz Žakanj, ki so ga prijeli v Metliki. Pri arretaciji so dobili mnogo ponarejenega denarja po 20 vin., več kronske, dvakrinski in petkrinski komadov. Aretaciji se je zoperstavil in hotel odteči v zvezi z drugimi ponarejalci.

Predpustnica ljubljanskega točnega delavstva je nadkritila letos vse dosedanje slike pritedite te oddišne organizacije. Bila je tudi izmed vseh letosnjih predpustnih priteditev v Ljubljani najbolje obiskana. Dvorana "Unionova", galerija in stranski prostori so bili letos premajhni za veliko število obiskovalcev. Prireditve je počastilo mnogo odlčnjakov S. L. S., posebno mnogo meščanstva in gospodov iz akademičnih krogov.

V Mengšu so izkopali pri pivovarni 33 metrov globok vodnjak. Dobili so obilno podtalne vode, ki se bo rabilna za izdelovanje dobrega piva.

Jacazov hotel v Novem mestu prodan. Znani hotel in restavracija Jacaz v Novem mestu je bil 9. jan. na javni dražbi prodan za 35,500 K z ledenico vred. Kupila ga je graška pivovarna Puntigam.

Ubogo gledališče. G. Borštnik je hotel v Ljubljani uprizoriti dve burki ki sta bili v Zagrebu že mnogokrat uprizorjeni, ne da bi se bil kdaj nad njima izpodikal ali celo vsed njih pohujal. Toda deželnega odbora cenzura je uprizoritev teh burk prepovedala in bila torej zopet enkrat bolj policijska, kakor polica sama. Strindberg ne sme ne oder, burke, ki jih v Zagrebu lahko igrajo in jim ljubljanska polica ne dela ovi, tudi ne.

Poroči. - V Ljubljani so bili poročeni: Frane Kham, trgovce z gospodijo Heleno Debevec; Vencel Grošelj, inženir, z gospodijo Mileno Dvorak, učiteljico; Ludovik Oster, finančni paznik z gospod Pavlo Kvass, blagajničarko. - V Zagorju na Krasu: Josip Moženč, c. kr. sodni uradnik iz Trsta in gospodina Valentina Koren. - V Št. Vidu nad Ljubljano cerkevnik ondotne župne cerkve Anton Jovan z gospicijo Ivanko Slapničar. Poročal je ženinov brat Janko Jovan.

- Dne 21. jan. se je poročil v evangeljski cerkvi na Dunaju bivši kranjski deželni poslanec Anton baron Codelli von Codellisberg, Sterngrif und Fahnenfeld, graščak na Turnu pri Ljubljani, z baronico Valentino Wladoto pl. Solopiskovo, hkrat pokojnega barona Wladote, najvišjega dednega vratarja kraljevine Česke. Baron Codelli je bil ločen od svoje žene, virtuozinje na glosi, baronice Conche Codelli in je sedaj prestopil k protestantski veri.

Smrtna kosa. Umrl je 17. jan. č. g. Josip Gregorič, dušovnik v pokoju v Št. Vidu pri Brdu. Rojen je bil dne 30. aprila 1864, v mašniku posvečen dne 22. julija 1888. Služboval je kot kapelan v Višnjigori, na Trebelnem, pri Sv. Trojici pri Tržiču in kot župni upravitelj na Vrhu (Sv. Troje Kralji) in slednji kot ekspozit v Št. Vidu pri Brdu. Leta 1912. je stopil v stalni počoj.

Umrl je na Gori pri Travniku dne 20. jan. č. g. župnik Laytar.

Umrl je v Ljubljani c. kr. profesor v pok. in šolski svetnik g. Vilibald Zupančič, star 72 let. Pokojnik je bil na glasu kot dober šolnik in je bil kot tak dolgo vrsto let okrajni šolski nadzornik. Političnega življenja se aktivno ni nikoli udeleževal. Zapustil je vdovo Margareto in štiri sine, izmed katerih je Evgen okrajni komisar, dr. Andrijan pa odvetniški kandidat.

Umrl je na Sp. Šiški sekundarnej deželne bolnici dr. Rado Pešjak. Služboval je zadnji čas v deželnem umobolniču na Studencu. Vsled svojega odkritega značaja je bil zelo priljubljen pri kolegih in bolnikih, a že v 30. letu starosti je moral umrieti. Truplo so prepeljali v Kamno gorico.

Umrl je v Ljubljani brat P. Pija Vaksela, minorita v Ptaju, c. kr. gimnazijalski sluga I. drž. gimn. g. Ignacij Vakselj, ki je opravljal na tem zavodu blizu 20 let zvesto svoj posel.

Umrl je v Zagorju na Krasu Neža Fatur, mati gosp. kaplana Jakoba Faturja, roj. Domelic. Ravn pred enim mesecem je umrl njen soprog, s katerim sta se pred dobrim letom veselo praznovala svojo zlato poroko.

Otok se zadavil s koščekom premoga. Dne 20. jan. ob pol 12. uri popoldne se je zadavil s koščkom premoga poldrugo leto stari sinček železniškega uradnika g. Derendo v Zagorju ob Savi. Derendova se je odstranila iz kuhinje, prišla nazaj, imel je otrok že košček premoga v grlu. Tačko paklicani zdravnik g. dr. Zarnik je storil vse, da bi rešil otroku življenje, a bilo je vse zaman.

Nesreči. Ko je 14. jan. zvečer v Ljubljani sprevidnik drž. železnice Iv. Grile na južnem kolodvoru pri vlaku vruhu voza popravljal luč, mu je spodesnilo, da je padel na tla in se z glavo tako udaril, da je kar tam obležal. Tako ga je žel. osobje pobralo in preneslo v čakalnico potem pa so poklicani resilni voz ter ga prepeljali v dež. bolnico. Grilc si je pri padcu menda pretresel možgane. — Pred kratkim je pa žena soproga hišnega posestnika g. Andreja Traškarja na Stari poti št. 15 Lucia Traškarjeva doma tako nesrečno padla, da si je zlomila noge. Ostala je v domači oskrbi.

Nasledki alkohola. V Šmartnem občini Moste je Frana Marolta iz Obrija po domače Budin iz Tomačevega v prepriču sunil z nožem v prsa. Marolta so prepeljali v dež. bolnico. — V Bizaviku je v prepriču slika Franc Korošec ugriznil v brado 33 let starega Ivana Mojškerca. Ta "pričaznost" je bila tako občutna, da se Mojškerje nahaja v dež. bolnici.

Zeno priklenil na verigo. Dne 14. jan. je polgruntar Pečnik v Dravljah svojo ženo Ivanovo priklenil na verigo z drugim koncem verige, jo pa tako neusmiljeno pretepel, da so ženo vso krvavo in polno ran pripeljali v deželno bolnico. Baje je žena nepošljiva pijanka.

Mater poškodovala. Kajžarica Marija Makovec v Doleh pri Moravčah je svojo 83 let staro mater s palico in z breami tako zdelala, da jo je težko poškodovala.

Ogenj v Kastelcičevi trgovini v Kandiji — pred kazenskim sodiščem "Slov. Narodu" pišejo: V dobi splošnih čudežev se ne sme nikomur čudno zdeti, če pride tudi ogenj pred kazensko sodiščem. Beležimo pa ta "čudež" v varstvo splošno znane poštenega lastnika trgovca Frana Kastelca v Kandiji, katerega je, kakor znano, na novega leta jutro zadelo velika nesreča, ko mu je ogenj in z njim združena eksplozija uničila skoro celo trgovino. Za uničeno in poškodovano blago je novi lastnik Edmund Kastelic sicer dobil od zavarovalne družbe odškodnino, toda škoda, ki mu je vsled tega nastala, ker se je promet v trgovini do ureditve moral prekiniti, mu nihče ne povrne. Zato bi ne bilo le malo človekjavno in krščansko, ampak za dotičnega tudi samega nevarno, ki bi o vzrokih te nesreči razglasil govorice, ki so se 16. jan. pred novomeškim kazenskim sodiščem izkazale kot popolnoma neutemeljene. To pot je bilo prizadeto samo c. kr. državno pravdinstvo, ki je na podlagi orožniške ovdbe proti g. Kastelicu uvedlo sodniško postopanje, češ da je ogenj nastal, da je nesreča nastala ali vsled prelude kurjave v peči, ali pa, ker je moršča kdo prijetljev "sladkega" vrgel cigaretto na tla in se Kastelic, preden je trgovino zaprl, ni porabil za vse te morebitnosti. Po izpovedbi Kastelca in enega njegovih trgovskih sotrudnikov bi ogenj iz vzroka.

Smrtna kosa. Umrl je 17. jan. č. g. Josip Gregorič, dušovnik v pokoju v Št. Vidu pri Brdu. Rojen je bil dne 30. aprila 1864, v mašniku posvečen dne 22. julija 1888. Služboval je kot kapelan v Višnjigori, na Trebelnem, pri Sv. Trojici pri Tržiču in kot župni upravitelj na Vrhu (Sv. Troje Kralji) in slednji kot ekspozit v Št. Vidu pri Brdu. Leta 1912. je stopil v stalni počoj.

Svobodna šola na Koroškem.

Društvo "Svobodna šola" meni, da je na Koroškem prišel zanjo čas žetve. Vsled slabih financ in vsled nevolje kmečkega ljudstva zavolj obstoječega šolskega sistema hoč Šolske oblast po celi deželi število razredov na ljudskih šolah skrči. To priložnost hoč rabiti "Svobodna šola" in izkoristiti za svoje protiverne namene; napovedala je v Celovcu, Beljaku, Borovljah, Špitalu, Št. Vidu ob Glini in Trbižu protestne shode proti "poslabšanju" ljudskih in meščanskih šol.

V kleti se je zastrupil. Iz Beljaka poročajo: Gostilničar Josip Bušek se je zastrupil v kleti, ko je žvepjal svarilo vsem raznašalcem (tudi ženskega spola) neutemeljenih govorov o vzroku nesreč, ki je Kastelica itak dovolj občutno zadela.

PRIMORSKO.

Solnčna Gorica je dobila 14. januarja dopoldne tudi belo zimsko oblego.

"Novi čas" se zá čas strajka tiska v Pazinu v tiskarni "Tiskovnega društva".

Istrski deželni zbor. O skoro vseh deželnih zborih se že čuje, da jim bodo odmerjena doba delovanja. O istrskem deželnem zboru seveda tudi stopniči. Spal bo po začetku laških liberalcev še naprej spetki krivčnega. V poreču bodo posestišči načelom in je obljubil s častno besedo, da se bo bojeval za splošno in enako volilno pravico. V imenu stranke sta govorila sodruža Korač in Jurij Demetrovič, ki sta splošno kritizirala razmere v deželi in v saboru. Ponocni se je Tisza odpeljal v Budimpešto.

Regnikska tragedija. Dne 11. jan. je prišla iz Benetk v Trst neka Luigia Mearso, dekle iz dobre rodbine in jih žela prenočiti v neki rojakinji, Mariji Chineratto v ulici del Toro. Sem je prišel kmalu nato obiskat natakar Alberico Garutti, ki je doma iz Ferrare. Zdi se, da je Alojzija, ki ima v Benetkah zaročenca, temu svojemu prvemu ljubincu na njegove prošnje dovolila sestanek v Trstu, da se končno odkriže. Oba nista dolgo govorila, kar se začujejo strelji. Vročekrveni Lah je obstreljal dekle in jo precej ranil, nato pa še sebe. Njegovo stanje je obupno. Sploh se pa v Trstu tako mnoge samoumori in samomorilni poizkusi, da se cloveku že gabi. To niso več ljude, to so šleve brez volje in energije.

Regnikska tragedija. Dne 11. jan. je prišla iz Benetk v Trst neka Luigia Mearso, dekle iz dobre rodbine in jih žela prenočiti v neki rojakinji, Mariji Chineratto v ulici del Toro. Sem je prišel kmalu nato obiskat natakar Alberico Garutti, ki je doma iz Ferrare. Zdi se, da je Alojzija, ki ima v Benetkah zaročenca, temu svojemu prvemu ljubincu na njegove prošnje dovolila sestanek v Trstu, da se končno odkriže. Oba nista dolgo govorila, kar se začujejo strelji. Vročekrveni Lah je obstreljal dekle in jo precej ranil, nato pa še sebe. Njegovo stanje je obupno. Sploh se pa v Trstu tako mnoge samoumori in samomorilni poizkusi, da se cloveku že gabi. To niso več ljude, to so šleve brez volje in energije.

Velika tativna. Dekla gospa C. M. v ulici S. Lazzaro v Trstu, doma iz Breščije, je svoji gospes ukradla za 35,000 K dragocenosti, 2255 K gotovine in 2100 K vrednostnih papirjev in ušla.

Visoka gosta v Opatiji. Črnomorski prestolonaslednik princ Danilo in prestolonaslednica Milica sta došla v Opatijo, kjer ostaneta 14 dni.

HRVATSKO.

Tisza v Zagrebu. Zagreb, 19. januarja: V soboto je bila na čast ogrskemu ministrskemu predsedniku grofu Tiszi v gledališču slavnostna predstava, ki je imela popolnoma oficielen značaj. Včeraj pa od 10. dopoldne je bilo shod socialno demokratične stranke v dvorani "Sokola". Udeležba pa je bila tako velika, da je bil ves dom

Znamenita fotografija petrolejskega vrelca v Mehiki, ki so ga vstasi začgali.

Vtaši v Mehiki, razdraženi, ker ne dobivajo dovolj nagrade za ščitenje ali varovanje, so začgali enega izmed petrolejskih vrelcev na vzhodni brežini. Slika kaže, kako je šlo v dim na isoče dolarjev petroleja.

poln. Bil je do 7000 ljudi. Predsedoval je sodrug Bukšek. V imenu koalicije je govoril dr. Dušan Popović. Med njegovim govorom so hoteli francovci uprizoriti kraljal, tako da so morali biti pometani iz dvorane. Posl. Popović je slovesno izjavil, da ostane koalicija v saboru zvesta demokratičnim načelom in je obljubil s častno besedo, da se bo bojeval za splošno in enako volilno pravico. V imenu stranke sta govorila sodruža Korač in Jurij Demetrovič, ki sta splošno kritizirala razmere v deželi in v saboru. Ponocni se je Tisza odpeljal v Budimpešto.

Odličen hrvatski rodoljub umrl. Zader, 21. jan.: Včeraj je umrl tu leta 1836. rojeni knez Manfred Borelli Vranksi, član gospodov zbornice, velik hrvatski domoljub.

Nič več napihovanja.

Sledči je ponatis pisma Mr. Ant. Kozumplika iz Mark Center, Ohio, katerega smo pred kratkim prejeli: "Naznamjam Vam, da je Severov Laxoton pomagal našemu otroku. Sedaj se mu redno izpraznjuje čревa, ter ga tudi več ne nadleguje napihovanje, kakor ga je preje. Zahvaljujem se Vam za vsa Severova Zdravila, katera sem se kdaj poskusil." — Severov Laxoton je mila odvajalna tonika za odrasle in otroke. Posebno se pa priporoča za tiste, ki so nežnega ustroja. Cena 25 centov v lekarnah ali do nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts. JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

